

Venekei József
venekei.jozsef@zmne.hu

A FOURLOG 2008 LOGISZTIKAI KÉPZÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁNAK TAPASZTALATAI ÉS FEJLESZTÉSÉNEK IRÁNYAI

Absztrakt

A Fourlog 2008 Logisztikai Képzési Program keretein belül szervezett gyakorlat 2008. április hónapban került végrehajtásra három nemzet részvételével. A gyakorlat három ország- Ausztria, Magyarország és a Cseh Köztársaság területén több katonai és polgári objektumban, nyolc kijelölt hazai önkormányzat bevonásával zajlott le. A gyakorlaton az Osztrák Szövetségi Haderő Logisztikai Iskolájának, a brnoi Védelmi Egyetem Katonai Vezetési és Védelemgazdasági Karának és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Katonai Logisztikai Intézetének kijelölt oktatói és hallgatói vettek részt mintegy 80 fővel.

The exercise organised within the framework of the Fourlog 2008 Logistics Training Program was conducted in April 2008 with the participation of three nations. The exercise took place in the area of three counties, Austria, Hungary and the Czech Republic, in several military and civilian installations involving eight appointed local authorities in Hungary. As many as 80 appointed members of teaching staff and the cadet body from the Logistic School of the Austrian Bundesheer, the Faculty of Military Command and Defence Economics of the Defence University in Brno and the Military Logistics Institute of the Miklós Zrínyi National Defence University participated in the exercise.

Kulcsszavak: *logisztikai képzési program, békefenntartó szakkiképzés, logisztikai tervezőmunka ~ logistics training program, peacekeeping training, logistic planning work*

Bevezető

A Fourlog logisztikai képzési program végrehajtása közel egy évtizedes múltra tekint vissza. Tartalma a 2000-ben történt létrehozásától napjainkig folyamatosan fejlesztésre került, hogy megfeleljen a katonai logisztika területén jelentkező új kihívásoknak.

2008-ban a képzési program végrehajtása az előző évekhez képest a logisztikai tervezés területén több új elemet tartalmazott, ezért cikkemben szeretném összegezni azokat a tapasztalatokat, melyeket a hallgatók logisztikai tervező munkája során szereztem és meghatározni azokat az irányokat, melyek a jövőben tovább segíthetik katonai gazdálkodási szakos hallgatók missziós feladatokra való felkészítését a BSc képzés keretei között.

A Fourlog Logisztikai Képzési Program rövid története, célja és végrehajtásának fázisai

A Fourlog egy többnemzeti harcászati szintű logisztikai képzési program, melynek gondolata először 2000-ben vetődött fel az akkori Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola Hadtáp és Pénzügyi Tanszéke és az akkor még Vyskovi székhelyű Cseh Szárazföldi Haderőnemi Egyetem Védelemgazdasági Kara (2004 után a Brnoi Védelmi Egyetem, Katonai Vezetési és Védelemgazdasági Kar) között meglévő együttműködési keretmegállapodás alapján. A képzési program keretein belül levezetésre kerülő gyakorlat dokumentációjának kidolgozása még abban az évben megtörtént és „Cooperative Training” Békefenntartói Logisztikai Képzési Program néven 2001-ben már megrendezésre került a két intézmény hallgatóinak és oktatóinak bevonásával. 2003-ban a lipótszentmiklósi Katonai Akadémia is jelezte részvételi szándékát, majd az Osztrák Szövetségi Haderő Logisztikai Iskolája parancsnokának egyben az Osztrák Szövetségi Haderő logisztikai szemlélőjének 2003-ban Budapesten tett látogatása után a résztvevő országok száma négyre bővült. Ekkor merült fel a képzési program megnevezése megváltoztatásának gondolata, mely nevében már tükrözte a négy ország részvételét illetve utalt a gyakorlat tárgyára. 2004-ben már Fourlog néven, négy ország részvételével zajlott le. Sajnálatos módon 2005-től a lipótszentmiklósi Katonai Akadémia a folyamatos átszervezések miatt nem tudott delegálni hallgatókat, emiatt 2005-ben, 2006-ban, 2007-ben és 2008-ban a program három nemzet bevonásával került végrehajtásra.

A Fourlog Logisztikai Képzési Program célja a résztvevő intézmények végzős, gazdálkodási/ellátási és logisztikai szakjain tanuló hallgatóinak felkészítése a béketámogató műveletek során, többnemzetiségű törzsekben várható szakfeladataik végrehajtására. A foglalkozások keretében a tisztjelöltek a gyakorlatban érzékelik a többnemzetiségű műveletek döntési mechanizmusait és a más nemzetiségű szaktisztekkel való együttműködés problémáit. A kidolgozás és a végrehajtás folyamatában fel kell használniuk mindazon gyakorlati és elméleti ismereteiket, amelyeket a katonai felkészítés keretében elsajátítottak. A programban résztvevő feleket logisztikai munkacsoportok szakbeosztásaiba beosztott hallgatók képviselik. A program végrehajtására való felkészülést a gyakorlaton résztvevő felek nemzeti keretek között, egymástól függetlenül hajtják végre, a program végrehajtása során az egyes nemzetek hallgatói képzési területüknek megfelelően többnemzeti munkacsoportokba kerülnek beosztásra, ahol a munkanyelv az angol.

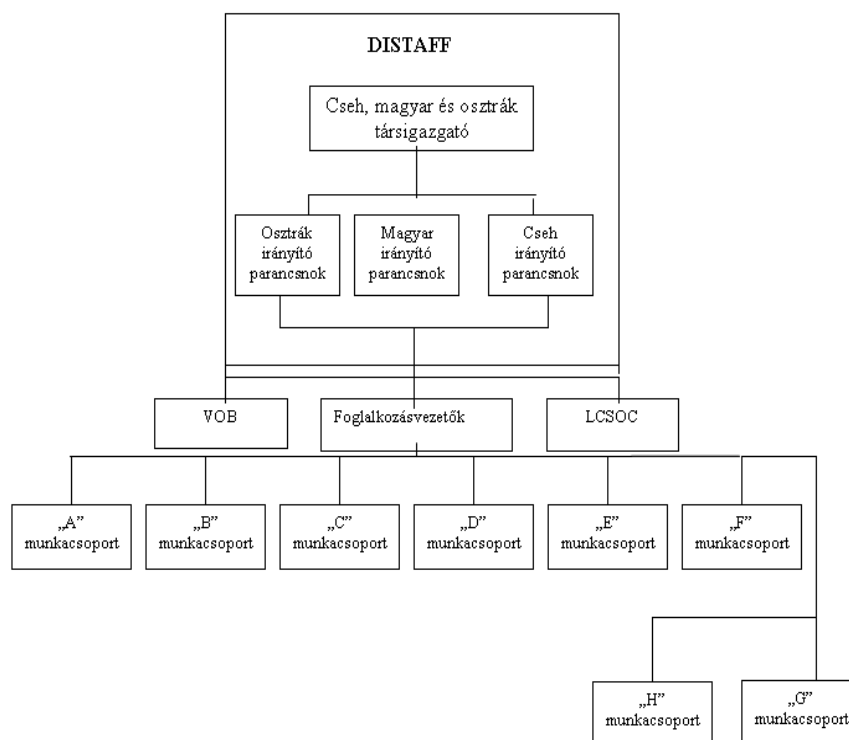
A Fourlog Logisztikai Képzési Program fiktív helyzetei egy béketámogató művelet forgatókönyvén alapulnak, mely ENSZ felhatalmazás alapján folyik. A program valós földrajzi tereptárgyakat alkalmaz fiktív határokkal, országokkal és népeiséggel.

Az évente megrendezésre kerülő logisztikai képzési program három fázisból tevődik össze:

1. Felkészülés a béketámogató művelet végrehajtására Ausztriában egy békefenntartó szakkiképzés keretein belül;
2. A hadműveleti terület logisztikai szemrevételezése Magyarországon és a hadművelet ellátási feladatainak megtervezése;
3. A logisztikai alegységek települési körletének szemrevételezése és szakharcászati gyakorlat végrehajtása a Cseh Köztársaságban.

A program lebonyolítására ennek megfelelően 3X4 nap áll rendelkezésre. A feladatok végrehajtása naponta a részletes ütemtervnek megfelelő időtartamban történik. A feladat kidolgozásához és a végrehajtáshoz szükséges adatokat (SITREP¹, helyzetközlések) a program vezetősége naponta biztosítja.

A képzési programot a cseh, magyar és osztrák társigazgatók felügyelik és a közvetlen alárendeltségükbe tartozó irányító parancsnokok felelősek az adott országban végrehajtásra kerülő szakmai feladatok koordinálásáért és vezetéséért. A gyakorlati munkavégzés során a többnemzeti munkacsoportok által végzett tevékenységet kijelölt foglalkozásvezetők segítik. A „Látogatók és megfigyelők irodája” (VOB²) a gyakorlat minden fázisában képes a megfigyelők és látogatók számára részletes felvilágosítást adni a képzési program feladatairól. A képzési program feladatainak biztosítását a „Logisztikai műveleti központ” (LCSOC³) látja el.

1. ábra. A Fourlog Logisztikai Képzési Program szervezeti felépítése

¹ Situation Report - helyzetjelentés, helyzetbe állítás

² Visitors' and Observers' Bureau

³ Logistic Communication, Support and Operational Centre

A Fourlog 2008 Logisztikai Képzési Program végrehajtásának tapasztalatai

A képzési program első fázisa 2008. április 14-én kezdődött Bécsben, ahol a három ország oktatói és hallgatói a nyitóünnepséget követően előadásokat hallgattak meg angol nyelven Ausztria, Magyarország és a Cseh Köztársaság béketámogató műveleti végrehajtásának tapasztalatairól, majd ezt követően megismerkedtek az általános és részletes helyzettel. Ezután megalakításra kerültek a többnemzeti munkacsoportok és a kiadott közlésnek megfelelően tanulmányozták a békefenntartó dandár szervezetét és technikai eszközeit, majd osztrák tiszthelyettesek vezetésével és irányításával elsajátították a rádióforgalmazás alapjait.

A következő napon a Zwölfaxingban állomásozó 33. harckocsi zászlóalj kiképző bázisán megkezdődött a békefenntartó szakkiképzés, melynek során a hallgatók megismerkedtek az ideiglenes és állandó ellenőrző pontok kiépítésével és működtetésével, valamint a járőrözési feladatok ellátásának szabályaival. A békefenntartó szakkiképzés során nyolc berendezett munkahelyen, rotációban gyakorolta és hajtotta végre minden munkacsoport a kijelölt feladatokat.

1. kép. A hallgatók az ideiglenes ellenőrzési pont működtetését gyakorolják Zwölfaxingban a 33. harckocsi zászlóalj kiképző bázisán

A képzési program második fázisának végrehajtására az április 17-től 21-ig terjedő időszakban Magyarországon került sor. A munkacsoportok tanulmányozták az előzetesen a rendelkezésükre bocsátott Logistics Reconnaissance Checklist⁴-et és felkészültek a számukra kijelölt békefenntartó zászlóalj műveleti területének logisztikai szemrevételezésére. A másnap

---

⁴ Logisztikai szemrevételezési lista

végrehajtott logisztikai szemrevételezés nyolc Pest megyei önkormányzat bevonásával zajlott le, melynek során a munkacsoportok a felkészülés során elkészített szemrevételezési tervüknek megfelelően számos objektumot jártak be, rögzítve az objektum GPS koordinátáit és jellemzőit, illetve konzultációt folytattak az adott település önkormányzati képviselőjével. A szemrevételezés befejeztével megállapításaikat rögzítették a kiadott elektronikus térképeken.

A feladatban szereplő műveletek ellátásának tervezése több új elemmel bővült. Első alkalommal került sor korszerű számítástechnikai hálózat kiépítésére a munkacsoportok és a gyakorlatvezetőség között, ami lehetővé tette, hogy a közléseket a nemzeti parancsnokok a hálózaton keresztül juttassák el a munkacsoportokhoz, rögzítve a közlés kiadásának időpontját és nyugtázni tudják a közlések vételét. A munkacsoportok napi helyzetjelentéseiket szintén a kiépített hálózaton juttatták el a nemzeti parancsnokokhoz.

Az előző évekhez képest nagy előrelépést jelentett, hogy a hallgatók először alkalmazták a NATO LOGFAS⁵ rendszer moduljait az ellátási és szállítási feladatok tervezése során.

2007 őszén ismerkedtem meg először a LOGFAS moduljaival, majd fél évet töltöttem azzal, hogy a rendszer használatában gyakorlati tapasztalatokat szerezzek. Ezt követően merült fel az elképzelés, hogy a képzési program magyarországi ütemének feladatait dolgozzuk át úgy, hogy azok a LOGFAS alkalmazásával is megoldhatók legyenek. Ehhez létre kellett hoznom a békefenntartó dandár részletes elektronikus állománytábláját és eszközlístáját a megfelelő kódszámok hozzárendelésével annak érdekében, hogy azt a rendszer értelmezni tudja. Ezt követően fel kellett tölteni a rendszer logisztikai adatbázisát azokkal az adatokkal (anyagosztályokra vonatkozó fogyasztási normákkal, normakülönbözeti szorzószámokkal), melyeket a munkacsoportok a tervezés során várhatóan használni fognak. A mintafeladatok kidolgozásával és a konkrét feladatok adaptálásával 2008 márciusára végeztem, ami lehetővé tette a LOGFAS rendszer moduljainak használatát a képzési program magyarországi ütemének végrehajtása során.

A konkrét feladatok kidolgozásától a Fourlog 2008 megkezdéséig rendelkezésre álló időszakban a programban résztvevő, közlekedésmérnöki szakon tanulmányokat folytató hallgatókat egy rövid kurzus keretében felkészítettük a NATO LOGFAS rendszer alkalmazott moduljainak alapszintű használatára. Feladatunkat megkönnyítette, hogy a program végrehajtásában résztvevő hallgatók már rendelkeztek jártassággal a LOGFAS ADAMS moduljának használatában.

A képzési program magyarországi ütemének végrehajtása során az általunk felkészített magyar hallgatók képesek voltak az informatikai hálózaton rendelkezésükre bocsátott, az adott hadműveleti terület elektronikus térképét importálni a rendszerbe és azon megjeleníteni a logisztikai szemrevételezés eredményeit, kijelölni a békefenntartó dandár közúti és vasúti felvonulási útvonalait és azokat a feladat végrehajtására általuk kidolgozott projekthez (tervhez) rendelni. Az ADAMS rendszerben létrehozták a dandár részletes telepítési tervét és a program segítségével számvetették a telepítéshez szükséges vasúti és légi szállító eszközöket. A LOGREP⁶ rendszerben naponta átvezették a békefenntartó dandár állománytáblájában bekövetkezett változásokat és az adatkezelő modulban létrehozták az adott napra vonatkozó logisztikai helyzetjelentéseket. Mivel a LOGFAS Fenntartás tervező modulja harcászati szintű ellátási számvetések elvégzésére nem alkalmas, ezeket a

---

⁵ Logistics Functional Area Services – NATO logisztikai információs rendszer

⁶ Logistic Reporting - Logisztikai jelentés

számvetéseket manuálisan végezték, de a 30 napos művelet anyagi szükségletét e modul alkalmazásával határozták meg.

A magyarországi ütem utolsó napján a többnemzeti munkacsoportok nyilvános jelentést tettek feladataik végrehajtásáról az egyetem vezető állománya, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság Logisztikai Főnökségének meghívott képviselői, valamint a Brit Királyi Logisztikai Iskola jelenlévő két megfigyelője előtt, akik elismerően nyilatkoztak a hallgatói munkacsoportok tevékenységéről.

A sikeres logisztikai tervezőmunka végrehajtása után a képzési program harmadik fázisa a Cseh Köztársaságban folytatódott. A kiadott feladat alapján a békefenntartó dandár számára új felelősségi körzetet jelöltek ki. Ennek megfelelően a munkacsoportok végrehajtották a műveleti terület szemrevételezését és felvázolták a békefenntartó dandár logisztikai zászlóalja funkcionális elemeinek lehetséges telepítési helyeit a kiadott elektronikus térképeken, és megoldásaikról prezentáció formájában jelentést tettek a képzési program magyar, osztrák és cseh társigazgatójának és oktatóinak.

A következő napon a többnemzeti munkacsoportok a Miles 2000 szimulációs rendszer alkalmazásával szakharcászati gyakorlaton vettek részt a Cseh Köztársaság Haderejének vyskovi kiképző bázisán, melynek keretében gyakorolták a szállító oszlopok vezetését és biztosítási feladatait a valós helyzetet megközelítő szimulált körülmények között.

A képzési program utolsó napján a társigazgatók értékelték a hallgatók által végrehajtott feladatokat.

2. kép. Szállító oszlop védelmének gyakorlása

A Fourlog Logisztikai Képzési program fejlesztésének lehetséges irányai

A képzési program gyakorlati tapasztalatait összegezve elmondható, hogy nagy előrelépést jelentett a korszerű informatikai hálózat alkalmazása a program végrehajtása során, mert megkönnyítette és átláthatóbbá tette a hallgatók számára a kiadott feladatok értelmezését, a nemzeti parancsnokok számára pedig megkönnyítette a hallgatók által elvégzett részfeladatok nyomon követését.

A másik nagy előrelépés a GPS⁷ eszközök alkalmazása során volt tapasztalható, melyek nagymértékben segítették a többenemzeti munkacsoportok tevékenységét a logisztikai szemrevételezések és a telepítési útvonalak felderítése során.

A Fourlog 2008 végrehajtása során először dolgoztak a hallgatók a NATO LOGFAS rendszer moduljaival. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a társnemzetek hallgatói a program használatában nem rendelkeztek megfelelő tapasztalatokkal, a meghatározott feladatok elvégzése során e tekintetben a magyar hallgatók munkájára hagyatkoztak. Mivel a LOGFAS rendszer a különböző missziós tevékenységek során széles körben kerül alkalmazásra, mindenképpen szükséges annak bevétele a negyedévfolyamos hallgatók oktatásába. A LOGFAS alkalmazási területeit a következő években a Fourlog Logisztikai Képzési Program feladatainak végrehajtása során szélesíteni kell, ennek érdekében felkészítő kurzust kell tartani az abban résztvevő magyar és külföldi hallgatói állomány számára, amely jó alapul szolgálhat a kialakulóban lévő katonai Erasmus programban való részvételünkre, és tovább segítheti végzős hallgatóink missziós tevékenységre való felkészítését.

A képzési program széleskörű használata további előrelépést jelenthet a logisztikai MSc képzésben résztvevő tiszti hallgatók számára is, hiszen jó alapot biztosít számukra a hadműveleti tervezések végrehajtásához. Ennek érdekében a Fourlog harcászati szintű képzési programot illesztettük a MAGLITE hadműveleti szintű törzsvezetési gyakorlathoz, ennek megfelelően a MAGLITE gyakorlatokon ugyanaz a multinacionális békefenntartó dandár kerül alkalmazásra, de már expedíciós erőként.

További előrelépést jelenthet a katonai ellátási lánc koncepció elméletének és gyakorlatának bevétele a képzési program feladatai közé. A MAGLITE 2008/1 gyakorlat keretein belül összekötő tisztként részt vettem a Brit Királyi Logisztikai Iskola JLOC⁸ kurzusának hallgatóival végzett tervezőmunkában, melynek során tanulmányozhattam az összhaderőnemi ellátási lánc koncepció alkalmazását a hadműveleti logisztikai tervezések során. A brit tisztek minden munkacsoportban jelentős hangsúlyt fektettek az ellátási lánc elemeinek kiépítésére, működtetésére és irányítására, ami minden ellátási feladat végrehajtásának alapját képezi.

Összegzés

A Fourlog Logisztikai Képzési program hosszú fejlődésen ment keresztül a 2000-2008-ig terjedő időszakban. Gyakorlati haszna mérhető, hiszen végzett hallgatóink kiválóan megállják helyüket a különböző katonai missziókban, visszajelzéseik folyamatosan megerősítik a program hatékonyságát.

Természetes követelmény, hogy mind az oktatott tantárgyakat, mind a képzési program feladatait is változtatni, korszerűsíteni kell, hogy lépést tudjon tartani a kor új kihívásaival.

---

⁷ Global Positioning System - Globális helyzet meghatározó rendszer

⁸ Joint Logistics Operations Course – Összhaderőnemi logisztikai műveletek kurzus

Cikkemben megpróbáltam összefoglalni a Fourlog 2008 Logisztikai Képzési Program végrehajtásának tapasztalatait, illetve meghatározni azokat az irányokat, melyeknek megfelelően a képzési program tovább korszerűsíthető, sikeresen szolgálva a katonai gazdálkodási szakos hallgatók gyakorlati szakmai és missziós felkészítését.